

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 30.05.2022. – 03.06.2022.**

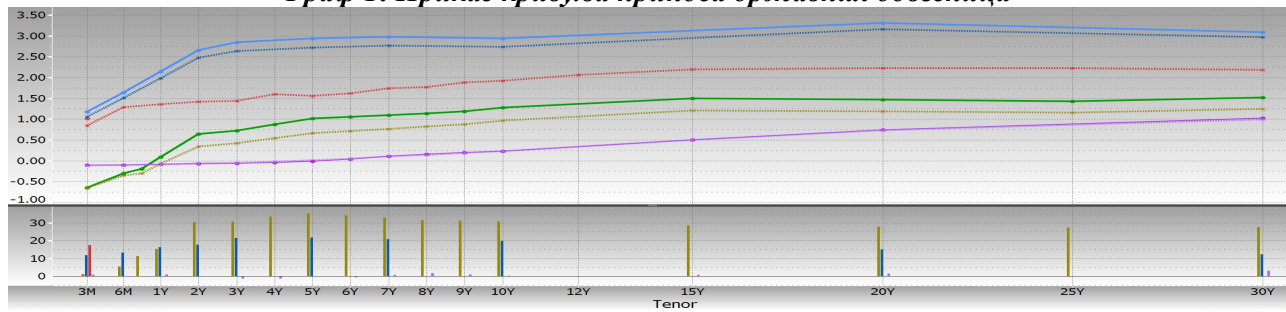
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	27.5.22	3.6.22	27.5.22	3.6.22	27.5.22	3.6.22	27.5.22	3.6.22
2 године	0,35	0,66	2,48	2,65	1,43	1,69	-0,07	-0,07
5 година	0,66	1,02	2,72	2,93	1,57	1,77	0,01	-0,01
10 година	0,96	1,27	2,74	2,93	1,92	2,16	0,23	0,23

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси	
	27.5.22	3.6.22
3 мјесеца	-0,636	-0,613
6 мјесеци	-0,357	-0,304
1 година	-0,051	0,110

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 03.06.2022. године (пуне линије) и 27.05.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

У односу на претходну седмицу приноси обвезница еврозоне су забиљежили изражен раст. Приноси њемачких обвезница су повећани између 31 и 36 базних поена, док је раст приноса италијанских обвезница износио између 37 и 50 базних поена. На наставак раста приноса већ на почетку седмице имали су утицај објављени подаци о инфлацији за Њемачку и Шпанију, који су показали да су достигнути нови рекордно високи нивои. Наредног дана су објављени подаци на нивоу еврозоне, који су такође показали да је настављен раст инфлације, која је, према прелиминарним подацима, у мају достигла рекордних 8,1%, а што је било изнад очекиваних 7,8%. Све већи раст инфлације представља додатни притисак на ЕЦБ везано за питање потребне брзине повећања каматних стопа, због чега је растући број званичника ове институције указао на потребу бржег повећања од 50 базних поена, умјесто само 25 базних поена. На крају седмице истраживање Bloomberga је показало да економисти очекују да ће ЕЦБ повећати каматне стопе за по 25 базних поена на састанцима у јулу и септембру, односно да сматрају да напори чланова УВ ЕЦБ који заговарају већа једнократна повећања неће успјети, те да ће се умјесто тога чланови УВ договорити о серији мањих повећања. Подаци о високој инфлацији, заједно са позитивним подацима објављеним за тржиште рада у САД, су били кључни фактори због којих је настављен раст приноса током прошле седмице. Истовремено, стопа незапослености у еврозони у априлу се већ трећи мјесец задржала на нивоу од 6,8%, што указују на и даље стабилно тржиште рада. Ипак,

објављени подаци о кретању БДП-а за неколико чланица еврозоне у првом кварталу ове године показују да је раст био веома благ, а негдје и негативан, па би се превисоке каматне стопе (с циљем ублажавања инфлације) могле негативно одразити на економске активности, што би на крају могло утицати на то да економије упадну у рецесију.

Овог четвртка се одржава сједница УВ ЕЦБ на којој се очекује формално најављивање обуставе нето куповина обвезница путем програма куповина ове институције, док се прво повећање каматних стопа очекује у јулу. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да би ЕЦБ требало да повећа каматне стопе за по 25 базних поена у јулу и у септембру. Додао је да је ЕЦБ свјесна могућности финансијске фрагментације унутар 19 чланица еврозоне, те да је одлучна да то спријечи у границама свог мандата.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) МАЈ	7,8%	8,1%	7,5%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) МАЈ	3,6%	3,8%	3,5%
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г) АПР	38,2%	37,2%	36,9%
4.	РМІ композитни индекс – ЕЗ (финал.) МАЈ	54,9	54,8	55,8
5.	БДП – Француска (квартално) финал. I квартал	0,0%	-0,2%	0,4%
6.	БДП – Италија (квартално) финал. I квартал	-0,2%	0,1%	0,7%
7.	БДП – Белгија (квартално) финал. I квартал	0,3%	0,5%	0,4%
8.	БДП – Финска (квартално) I квартал	-	0,2%	0,7%
9.	БДП – Ирска (квартално) I квартал	-	10,8%	-6,2%
10.	Индекс економског повјерења – ЕЗ МАЈ	104,9	105,0	104,9
11.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.) МАЈ	-21,1	-21,1	-22,0
12.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г) АПР	5,4%	3,9%	1,6%
13.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г) АПР	4,4%	2,5%	-4,4%
14.	Малопродаја – Холандија (Г/Г) АПР	-	8,5%	9,3%
15.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR) АПР	4,3	3,5	1,9
16.	Индустријска производња – Француска (Г/Г) АПР	0,0%	-0,3%	0,1%
17.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г) АПР	-	0,8%	1,5%
18.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г) АПР	7,6%	7,2%	-2,7%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим. АПР	-	-3,4%	-0,4%
20.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г) АПР	-	6,1%	4,2%
21.	Стопа незапослености – ЕЗ АПР	6,8%	6,8%	6,8%
22.	Стопа незапослености – Њемачка МАЈ	5,0%	5,0%	5,0%
23.	Стопа незапослености – Италија МАЈ	8,3%	8,4%	8,4%
24.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000) МАЈ	-	-99,5	-86,3

САД

Приноси на америчке обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст између 17 и 21 базни поен. Прошле седмице је одржан састанак предсједника САД Videna и предсједника Феда Rowella, након којег је предсједник Videna изјавио да ће Феду дати простор и пуну независност како би се суочили са инфлаторним притисцима. С друге стране, министрица финансија Yellen је изјавила да је у прошлости погријешила у вези са кретањем инфлације, али је истакла како је иста тренутно приоритет за предсједника Videna, те да он подржава активности Феда усмјерне ка њеном сузбијању. С друге стране, гувернер Феда Waller је изјавио да би Фед требао бити спреман повећати референтну каматну стопу за 50 базних поена на сваком наредном састанку, све док се не обузда раст инфлације. У Федовом извјештају о стању америчке економије, познатијем као „Beige Book“, је истакнуто да се економија у већини региона у САД проширила скромним или умјереним темпом раста од априла до краја маја. Предсједница Феда из San Francisca Daly је изјавила да би Фед требало да повећа референтну каматну стопу до нивоа који више не стимулише економију што је брже могуће, укључујући и раст од 50 базних поена на наредна два састанка. Према њеним процјенама, неутрални ниво каматне стопе, који нити стимулише нити ограничава економски раст,

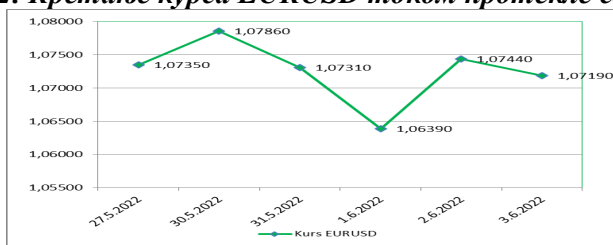
је 2,5%. Даљу је истакла да потези Феда у наредном периоду, поред инфлације зависе и од других фактора попут рата у Украјини, lockdowna у Кини те потешкоћа у глобалним ланцима снабдијевања.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	МАЈ	3,5%	3,6%	3,6%
2.	Промјена запослених нефармерски сектор	МАЈ	318.000	390.000	436.000
3.	Промјена запослених приватни сектор	МАЈ	301.000	333.000	405.000
4.	Промјена запослених прерађивачки сектор	МАЈ	39.000	18.000	61.000
5.	Фабричке поруџбине	АПР	0,7%	0,3%	1,8%
6.	Поруџбине трајних добара F	АПР	0,4%	0,5%	0,7%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	28. МАЈ	210.000	200.000	211.000
8.	Индекс потрошачког повјерења	МАЈ	103,6	106,4	108,6
9.	Индекс грађевинског сектора (М/М)	АПР	0,5%	0,2%	0,3%
10.	ПМИ индекс прерађивачког сектора F	МАЈ	57,5	57,0	59,2

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0735 на ниво од 1,0719, што представља благи пад од 0,15% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Инфлаторна очекивања у Великој Британији су током овог мјесеца остала стабилна, али и даље на високим нивоима који ће вјероватно утицати на ВоЕ да буде на опрезу када су у питању ризици раста цијена, показало је истраживање. Citibank и компанија за истраживање тржишта YouGov су саопшtile да је њихов индикатор који мјери инфлаторна очекивања у наредних пет до десет година остао на 4,2% у мају, те је непромијењен у односу на април. Извршни директор за тржиште ВоЕ Hauser сматра да дигиталне валуте могу промијенити трансмисијски механизам монетарне политике, али је додао да ове валуте неће представљати превелики изазов за операције ВоЕ. ВоЕ би током ове године требала провести консултације о томе да ли креирати властиту дигиталну валуту која би била својеврсна конкуренција другим криптовалутама попут bitcoina, а након охрабрења министра финансија Sunaka да размотри опцију креирања bitcoina. Hauser је истакао да би дигитална валута ВоЕ била први нови тип пасиве централне банке у овом вијеку, али који није некомпатибилан са циљевима ВоЕ. Сам по себи биланс ВоЕ не представља ограничење везано за усвајање дигиталне валуте.

Малопродавци упозоравају на крхко повјерење међу купцима након што су подаци показали да је број посјетилаца на главним улицама Велике Британије, у шопинг центрима и парковима гдје се роба продаје на мало, током прошлог мјесеца остала на нивоу који је за 12,5% нижи у односу на препандемијске нивое.

Према часопису The Times, Велика Британија шаље у Украјину најновије ракетне системе који могу погодити циљеве удаљене чак 50 миља. Ово је одговор на захтјев Украјине за оружјем већег домета за супротстављање руској тешкој артиљерији. Ben Wallace, министар одбране, рекао је да ће стална подршка Велике Британије помоћи Украјини да побиједи у рату, упркос руском нападу на истоку и првом нападу на Кијев током посљедњих неколико седмица.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Lloyds пословни барометар	МАЈ	-	38	33
2.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	АПР	1,2	1,4	1,3
3.	Број одобрених хипотекарних кредита	АПР	70.500	66.000	69.500
4.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	АПР	-	4,9%	5,4%
5.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	МАЈ	10,5%	11,2%	12,1%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,84974 на ниво од 0,85826, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2631 на ниво од 1,2488.

ЈАПАН

Током протекле седмице гувернер ВоЈ Kuroda је изјавио да ће бити пажљив када су у питању монетарне олакшице, све како би помогао економији да се опорави од застоја изазваног пандемијом Ковид19. Kuroda је приликом обраћања у Парламенту истакао да JPY враћа стабилност након недавне депрецијације која је била непожељна, додајући да је то резултат слабљења USD. Такође је изјавио да би растуће цијене животног намирница могле нашкодити расположењу домаћинства, сугеришући да растући инфлаторни притисци представљају ризик за крхку економију земље. Додао је да није пожељно да цијене превише расту у моменту када приходи домаћинства не расту и да се раст цијена одражава на ону робу коју домаћинства најчешће купују, као што су гориво и храна. По његовом мишљењу, ВоЈ се нада да ће постићи позитиван циклус у којем цијене постепено расту у тандему са снажним економским растом и растом плата, као и да неће повући своје огромне монетарне стимулансе јер је недавни раст инфлације углавном вођен привременим растућим цијенама сировина.

Компаније у Јапану су повећале капиталну потрошњу четврти квартал заредом, истичући отпорност пословних инвестиција упркос неизвјесности око пандемије Ковид19 и рата у Украјини. Раст потрошње би могао позитивно утицати на очекивања креатора монетарне политике који рачунају на то да ће корпорације у Јапану усмјерити средстава на улагања у постројења и опрему како би подржали економски опоравак вођен домаћом потражњом.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) финал.	АПР	-	25,0%	30,0%
2.	Стопа незапослености	АПР	2,6%	2,5%	2,6%
3.	Малопродаја (Г/Г)	АПР	2,6%	2,9%	0,7%
4.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	АПР	-3,6%	-4,8%	-1,7%
5.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	АПР	2,4%	2,2%	6,0%
6.	Капитална потрошња (Г/Г)	I квартал	3,6%	3,0%	4,3%
7.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	МАЈ	-	53,3	53,5
8.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	МАЈ	-	52,6	50,7
9.	Композитни PMI индекс (финал.)	МАЈ	-	52,3	51,1
10.	Монетарна база (Г/Г)	МАЈ	-	4,6%	6,6%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 136,45 на ниво од 140,29. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 127,11 на ниво од 130,88.

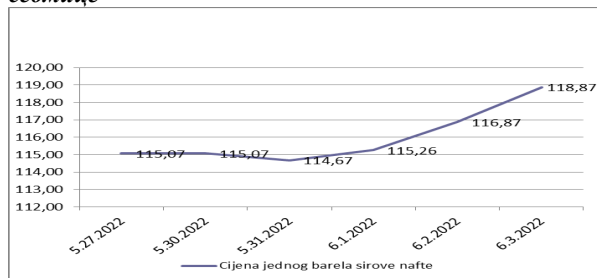
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 115,07 USD (107,19 EUR).

До средине седмице цијена нафте није биљежила значајне промјене. Лидери ЕУ су пристали на дјелимичну забрану нафте из Русије, уз изузетак кључне руте како би се придобила подршка Мађарске, а све са циљем да се казни предсједник Путин за ратне нападе на Украјину. Ембарго ће укључити нафту и нафтне деривате, али ће бити искључена испорука која је усмјерена ка Мађарској, Словачкој и Чешкој. Њемачки канцелар Scholz је истакао да је постигнути споразум показао да је Европа уједињена. Такође, додао је да је постигнут договор о даљим санкцијама према Русији, те да ће ембарго бити уведен на већину руске нафте. Од средине седмице цијена нафте је постепено почела да биљежи раст упркос одлуци ОПЕС+ да повећа обим производње нафте, али и под утицајем одлуке ЕУ да усвоји дјелимичну забрану увоза нафте из Русије, док је Кина одлучила да укине нека ограничења везана за рестрикције вируса Ковид19, те због раста тражње за нафтом у САД и ЕУ под утицајем љетне сезоне. Тржиште је и даље прилично скептично око тога да ли ће ОПЕС+ повећати обим производње за 650.000 барела дневно, како је договорено. Поједини аналитичари сматрају да се Нигерија, Ангола и Русија у последње вријеме боре са тиме да остваре постављене циљеве како би обим производње био равномјерно распоређен међу чланицама ОПЕС+.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 118,87 USD (110,90 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 3,30%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.853,72 USD (1.726,80 EUR).

До средине седмице цијена се углавном одржавала на нивоу око 1.850 USD по унци, углавном под утицајем слабљења USD, док су инвеститори ублажили очекивања око даљег агресивнијег монетарног поопштравања у САД. Средином седмице цијена злата је повећана под утицајем слабљења USD и података са америчког тржишта рада. Подаци са тржишта рада су показали да је број запослених на платним листама у приватном сектору повећан мање од очекивања, што је потакнуло шпекулације да би Фед могао да промијени агресивни став о питању каматних стопа и кретања инфлације. Поменуто је појачало забринутост за слабљење економије, док су се ишчекивали кључни подаци поново са тржишта рада, који су у петак објављени.

У петак су објављени кључни подаци са тржишта рада који су надмашили процјене и учврстили очекивања да ће Фед извршити агресивно повећање каматних стопа током сљедећих неколико састанака. Амерички послодавци запошљавали су снажним темпом у мају, док је раст плата био чврст, што указује на то да привреда наставља да напредује док Фед подиже стопе брзим темпом како би укротио инфлацију. Стопа незапослености у САД се задржала на нивоу од 3,6%, а стопа учешћа радне снаге је порасла. Приноси на државне обвезнице су, такође, наставили са растом што је смањило атрактивност злата и утицало на пад цијене у петак.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.851,19 USD (1.727,02 EUR). На седмичном нивоу цијена је смањена за 0,14%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

